

24.02.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**24 Şubat 2022
Perşembe**

RESMÎ GAZETE'DE BUGÜN

24 Şubat 2022 Perşembe

YASAMA BÖLÜMÜ

KANUNLAR

7356 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sao Tome ve Prinsipe Demokratik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7357 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7358 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7359 Türkiye Cumhuriyeti ile Birleşmiş Milletler Arasında İstanbul'da Ocha Ofisi Kurulmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7360 Cıvaya İlişkin Minamata Sözleşmesinin Beyan ile Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7361 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fildişi Sahili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7362 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7363 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Uganda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7364 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7365 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7366 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kongaz Süleyman Demirel Moldova Türk Lisesi Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7367 Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesi, Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşması ve Karayolu İşaretleri ve Sinyalleri Sözleşmesine Ek Avrupa Anlaşmasına Ek Karayolu Yatay İşaretleme Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7368 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve İsviçre Federal Konseyi Arasında Diplomatik Misyon, Konsolosluk ve Daimi Temsilcilik Mensuplarının Refakatçilerine İlişkin Kazanç Getirici Faaliyetler Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

7369 Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Zimbabve Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

MİLLETLERARASI ANDLAŞMA

— Karadeniz Havzasında Sınır Ötesi İşbirliği Programı (2014-2020) Finansman Anlaşmasının Tadiline İlişkin Olarak Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Komisyonu Arasında Teati Edilen Ekli Mektupların Onaylanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5201)

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

- “4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Mal Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar” ve “4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Hizmet Alımlarında Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar” ile “4734 Sayılı Kamu İhale Kanununa Göre İhale Edilen Yapım İşlerinde Uygulanacak Fiyat Farkına İlişkin Esaslarda Değişiklik Yapılmasına Dair Esaslar”(Karar Sayısı: 5202)
- 4735 Sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanununun Geçici 5 inci Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Esaslar (Karar Sayısı: 5203)
- Afyonkarahisar İli, Bolvadin İlçesi, Şazi Mahallesinde Bulunan ve 27/2/2017 Tarihli ve 2017/9989 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla İlan Edilen Yenileme Alanı Kapsamına Giren Ekli Listedeki Taşınmazın Bedelsiz Olarak Bolvadin Belediye Başkanlığına Devredilmesi Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5204)
- Resmi İlan Fiyatlarının Ekli Tarifede Gösterildiği Şekilde Tespit Edilmesi ile 3/12/2020 Tarihli ve 3272 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının Yürürlükten Kaldırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 5205)
- Mevduat ve Katılma Hesaplarının Kur Artışlarına Karşı Desteklenmesine İlişkin Karar (Karar Sayısı: 5206)
- İthalatta İlave Gümrük Vergisi Uygulanmasına İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5207)
- Yer Altı Maden İşletmelerinde Meydana Gelen Maliyet Artışlarının Karşılama Amacıyla Destek Verilmesine İlişkin Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5208)
- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararda Değişiklik Yapılmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 5209)

YÖNETMELİKLER

- Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik (Karar Sayısı: 5210)
- Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği (Karar Sayısı: 5211)
- Deniz Turizmi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 5212)
- Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik (Karar Sayısı: 5213)
- Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- İstanbul Gedik Üniversitesi Engelli Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sabancı Üniversitesi Lisans Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Sabancı Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞ

- Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2012/1)'de Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (No: 2022/1)

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 4/11/2021 Tarihli ve E: 2021/30, K: 2021/82 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 13/1/2022 Tarihli ve 2018/34900 Başvuru Numaralı Kararı

Rusya, askerî harekât başlattı

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Ukrayna'nın doğusundaki Donbas'a özel askeri operasyon başlattıklarını duyurdu. Gelen bilgilere göre, Ukrayna'nın çeşitli kentlerinde patlama sesleri duyuldu.



Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Ukrayna'nın doğusundaki Donbas'a özel askeri operasyon başlattıklarını duyurdu.

Putin, sabahın erken saatlerinde televizyon kanalından ulusa seslendi.

Ukrayna'nın doğusundaki ayrılıkçı yönetimlerin Rusya'dan askeri yardım talebinde bulduklarını hatırlatan Putin, "Buna bağlı olarak özel bir askeri operasyon düzenlemeye karar verdim.

Operasyonun amacı sekiz yıldır Kiev rejimi tarafından istismara, soykırıma maruz kalan insanları korumaktır.

Rusya Federasyonu vatandaşlarına da dahil olmak üzere sivillere karşı çok sayıda kanlı suç işleyenleri adalete teslim etmenin yanı sıra Ukrayna'nın Nazizm'den ve militarizmden arındırılması için çaba göstereceğiz." ifadelerini kullandı.

Ukrayna topraklarını işgal etme planları olmadığını vurgulayan Putin, kimseye zorla bir şey dayatmayacaklarını ifade etti.

09:10 Ukrayna: 5 Rus uçağı düşürüldü

Reuters'in haberine göre, Ukrayna ordusu, Luhansk bölgesinde 5 Rus uçağının ve bir Rus helikopterin düşürüldüğünü açıkladı.

Rusya, Ukrayna'nın uçaklarını düşürdüğünü reddetti.

Patlama sesleri duyuluyor

Putin'in Ukrayna'nın doğusundaki Donbas'a özel askeri operasyon başlattıklarını duyurmasının ardından başkent Kiev dahil ülkenin çeşitli kentlerinde patlama sesleri duyuluyor.

Kiev'in yanı sıra Harkov, Kramatorsk, Mariupol, Mykolaiv, Odesa kentlerinde art arda patlamalar yaşandı.

Yerel Ukraynalı yetkililer, Rusya'nın işgal hareketinin başladığını, patlama seslerinin füze saldırılarından kaynaklandığını açıkladı.

Saldırılarda nerelerin vurulduğuna veya can kaybı olup olmadığına dair bir bilgi verilmedi.

Rus askerlerinin, ayrılıkçı bölgelerin ötesine geçip geçmediğine ilişkin bir açıklama yapılmadı.

Başkent Kiev'de siren sesleri duyuldu.

AFP: Ukrayna'nın Odessa limanında patlamalar duyuldu.

AFP: Mariupol'de patlama sesleri duyuldu.

Ukrayna Dışişleri Bakanı Dmitro Kuleba, "Putin, büyük çaplı saldırısını biraz önce başlattı. Sivil barışçıl şehirlere bombalar atılıyor. Bu agresif bir savaştır. Ukrayna kendini koruyacak ve kazanacak. Dünya Putin'i durdurabilir. Şimdi harekete geçme zamanı." ifadelerini kullandı.

Beyaz Saray'dan açıklama

Beyaz Saray, ABD Başkanı Biden'ın, Rusya'nın karşı karşıya kalacağı sonuçlar konusunda Amerikan halkına bugün öğleden sonra sesleneceğini duyurdu. Bu arada gelen operasyon sonrası Biden yaptığı ilk açıklamada "Bu saldırının getireceği ölüm ve yıkımın tek sorumlusu Rusya'dır. ABD ve müttefikleri birlik ve kararlılıkla karşılık verecektir." dedi.

Büyükelçilikten destek çağırısı

Ukrayna Büyükelçiliğinin sosyal paylaşım sitesi Twitter hesabından yapılan paylaşımda, "Rusya Federasyonu Ukrayna'ya karşı bir savaş başlattı. Barışçıl Ukrayna şehirleri bombalanıyor. Stratejik ortağımız Türkiye'yi ve dost Türk halkını bu zor zamanda bizi desteklemeye çağırıyoruz." denildi.

Zelenskiy sıkıyönetim ilan etti

Ukrayna Devlet Başkanı Vladimir Zelenskiy, paylaştığı video mesajda, Rusya Devlet Başkanı Putin'in Donbas'a özel operasyon, Ukrayna'nın askeri altyapılarına ve sınır muhafızlarına saldırı başlattığını belirtti.

Ülkesinde pek çok şehirde patlama sesleri duyulduğunu aktaran Zelenskiy, bu nedenle ülke çapında sıkıyönetim ilan ettiklerini ifade etti.

Zelenskiy, vatandaşlara sakin olmalarını ve evlerinden çıkmamalarını söyledi.

Biden, Zelenskiy ile telefonda görüştü

Biden yaptığı yazılı açıklamada Ukrayna Devlet Başkanı Zelenskiy'nin kendisine ulaştığını ve telefon görüşmesinin yeni sona erdiğini belirtti.

"Rus askeri kuvvetlerinin gereksiz ve gayrimeşru saldırılarını kınadım" ifadesini kullanan Biden, bugünkü Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi Toplantısı dahil uluslararası alanda yapılacak kınamalar konusunda Zelenskiy'i bilgilendirdiğini aktardı.

Biden açıklamasında şu ifadeleri kullandı:

"Zelenskiy benden dünya liderlerini, Putin'in alçakça saldırısına açıkça karşı çıkamaya ve Ukrayna halkına destek vermeye çağırmamı istedi. Yarın (bugün) G7 liderleri ile görüşeceğim, ABD ile ortakları ve müttefikleri Rusya'ya ağır yaptırımlar uygulayacak. Ukrayna'ya ve Ukrayna halkına destek ve yardım sağlamayı sürdüreceğiz."

Putin: Benzeri görülmemiş sonuçları olur

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin, Ukrayna'nın Donbas, Odessa, Mauripol ve Kiev kentlerini hedef alan askeri operasyonlara olası bir yabancı askeri gücün müdahale etme çabalarının "benzeri görülmemiş sonuçları olacağını" söyledi.

Ukrayna Sahasını sivil havacılığa kapattı.

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg müttefiklerin Rusya'nın agresif adımlarını görüşmek için acil toplanacağını açıkladı.

Ukrayna: 5 Rus uçağı bir helikopter düşürüldü.

Erdoğan güvenlik zirvesini topluyor

Cumhurbaşkanlığı Sarayı'nda güvenlik zirvesi yapılacak. Erdoğan'ın başkanlığındaki toplantıya Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın ve Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar da katılacak.



AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik askeri hareketinin ardından güvenlik zirvesini topluyor.

Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in, Ukrayna'ya askeri operasyon başladığını duyurdu. Putin, Ukrayna askerlerine "Derhal silahlarınızı bırakıp evinize dnn" çağrısında bulundu.

Gelişmeler zerine AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın acil olarak güvenlik zirvesini toplayacağı belirtildi.

Saat 11.00'deki toplantıya, Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın ve Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar da katılacak.

AB ve NATO'dan Rusya'ya kınama

NATO ve Avrupa Birliği, Rusya'nın Ukrayna'ya başlattığı askeri müdahaleyi kınadı.



NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Rusya'nın Ukrayna'nın doğusundaki Donbas'a özel askeri operasyon başlatmasının ardından bir açıklama yayımladı.

Rusya'nın sayısız sivilin hayatını tehlikeye attığını söyleyen Stoltenberg, "Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik sorumsuz ve sebepsiz saldırısını şiddetle kınıyorum." ifadesini kullandı.

Stoltenberg, Rusya'nın uyarılara ve diplomasi çağrılarına rağmen bir kez daha egemen ve bağımsız bir ülkeye karşı saldırganlık yolunu seçtiğini belirtti.

Rusya'nın saldırısının "uluslararası hukukun ciddi bir ihlali ve Avrupa-Atlantik güvenliğine ciddi bir tehdit" olduğuna dikkati çeken Stoltenberg, "Rusya'yı askeri hareketi derhal durdurmaya, Ukrayna'nın egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı duymaya çağırıyorum." değerlendirmesinde bulundu.

Stoltenberg, korkunç zamanda Ukrayna halkının yanında olduklarına, NATO müttefiklerinin Rusya'nın saldırgan eylemlerinin sonuçlarını ele almak için bir araya geleceğine işaret ederek, "NATO, tüm müttefikleri korumak ve savunmak için gereken her şeyi yapacaktır." ifadesini kullandı.

Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Başkanı Ursula von der Leyen, AB Konseyi Başkanı Charles Michel, Avrupa Parlamentosu (AP) Başkanı Roberta Metsola ve AB Dış İlişkiler ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell ortak açıklamada bulundu.

Açıklamada, "Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik gayrimeşru saldırısını şiddetle kınıyoruz." ifadesi kullanıldı.

Ukrayna'da masum kadın, erkek ve çocukların sebepsiz bir saldırıya uğradığı ve hayatları için korku duyduklarına işaret edilen açıklamada, "Kremlin'i sorumlu tutacağız." değerlendirmesinde bulunuldu.

Türkiye'nin buğday arzında sıkıntı beklenmiyor

Ulusal Hububat Konseyi, Rusya-Ukrayna gerilimi nedeniyle iç pazardaki buğday arzında sıkıntı yaşanmayacağını bildirdi.



Rusya ile Ukrayna arasında büyüyen gerginlik, söz konusu ülkelerin küresel buğday ticaretindeki payından dolayı tartışmaları da beraberinde getirdi. Ulusal Hububat Konseyi (UHK), Türkiye'nin bu konuda kendi kendine yeten bir ülke olması dolayısıyla iç pazardaki buğday arzında sıkıntı yaşanmayacağını bildirdi.

UHK Yönetim Kurulu Başkanı Özkan Taşpınar, geçen yıl dünya genelinde yaklaşık 770 milyon ton buğday üretildiğini söyledi.

Rusya'nın bu üretimin yaklaşık yüzde 10'una hakim olduğunu, buğday ihracatının da yaklaşık yüzde 20'lik kısmını gerçekleştirdiğini aktaran Taşpınar, Türkiye'nin ise uluslararası buğday ticaretinde yüzde 3,3 civarında payının bulunduğunu kaydetti.

Taşpınar, Türkiye'nin dünya buğday ekim alanlarının yaklaşık yüzde 3,2'sine sahip olduğuna dikkati çekerek, şöyle konuştu: "Türkiye, buğday konusunda kendi kendine yeten bir ülkedir. Ülke genelinde buğdayla ilgili kesinlikle bir sıkıntımız olmaz. Türkiye'de iç pazar için yıllık ortalama 20 milyon ton buğdaya ihtiyaç var ve bu da ülkemizde üretiliyor. Dolayısıyla Rusya ile Ukrayna arasında yaşanan gerginlik Türkiye'de iç pazarda buğday arzında sıkıntı yaratmaz. Fırıncı gibi esnaflarımız başta olmak üzere, sektörde kesinti meydana geleceğini düşünmüyorum."

"TMO'nun piyasaya müdahale edebilecek stokları bulunuyor"

Türkiye'nin geçen yıl yaklaşık 9 milyon ton buğday ithal ettiğini dile getiren Taşpınar, söz konusu miktarın yaklaşık yüzde 65'inin Rusya, yüzde 15'inin de Ukrayna'dan alındığını ifade etti.

Taşpınar, Türkiye'nin ithalini gerçekleştirdiği buğdayları ihraç ürünlerinde kullandığını vurgulayarak, şu değerlendirmede bulundu:

"Türkiye dünyada en fazla un ihracatı yapan ülke. Bulgur ihracatında da birinci sıradayız. Makarna ihracatında İtalya'dan sonra ikinciyiz. İhraç ettiğimiz bu ürünleri ithal ettiğimiz buğdaydan üretiyoruz. Sektörümüzde ihracat yapan firmalarımızın da buğday stoklarının olduğunu biliyoruz. İhracat ürünlerinde kullanılacak buğdayda bir sıkıntı yaşanması durumunda Toprak Mahsulleri Ofisinin (TMO) de piyasaya müdahale edebilecek stokları bulunuyor."

Türkiye'de buğday hasadının haziranda yapıldığını anımsatan Taşpınar, bu sezon yağışlardan dolayı rekoltenin yüksek olmasını beklediklerini anlattı. Taşpınar, bu üretim sezonunda dünya buğday üretiminde de yüzde 1'lik bir artış beklendiğini sözlerine ekledi.

TMO, 6 bin ton ham ayçiçek yağı aldı

TMO, uluslararası ihaleyle 6 bin ton ham ayçiçeği yağı aldı.



Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO), uluslararası ihale ile 6 bin ton ham ayçiçeği yağı aldı.

Ticaret kaynakları, navlun dahil ancak sigorta maliyetleri hariç (c&f) ton başına 1,474.90 dolara Prime ticaret şirketinden alım yapıldığını söylediler.

Kaynaklar, Türkiye'de özel sektörde mart teslimatlı ayçiçeği yağı için talebin az olması nedeniyle ilk teklif edilen fiyatın düştüğünü ifade ettiler.

Sevkiyatların 2 - 25 Mart arasında Tekirdağ limanına yapılması bekleniyor. İhaledeki miktar ve fiyatlar nihai onaya tabi olacak.

31 milyar dolarlık müteahhitlik ve turizm geliri risk altında

Rusya ile Ukrayna'nın savaşın eşiğine getiren kriz, turizmde rezervasyon akışını bozdu. Her iki ülkeden Türkiye'ye turist rezervasyonlarında iptaller olmasa da talep kesildi. Bu yıl özellikle mart ayında yoğun rezervasyon gelmesini bekleyen turizm sektörü, savaş ihtimalini endişe ile izliyor.



Selenay YAĞCI

Rusya ile Ukrayna arasında yaşanan ve büyük bir savaşın eşiğine gelen krizden en fazla etkilenen ülkelerden birisi Türkiye olacak. Kriz, ekonomi politikalarını ödemeler dengesinde "fazla" üzerine kuran ve umutlarını turizm ve müteahhitlik gelirin bağlayan Türkiye'de endişelere neden oldu. Türkiye Müteahhitler Birliği (TMB) Başkanı Erdal Eren, Rusya'da yaklaşık 21 milyar dolar değerinde 150 projenin devam ettiğini, Ukrayna'da da yeni aldıkları 3 milyar dolarlık projenin bulunduğunu bildirdi. Turizm Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) Başkanı Firuz Bağlıkaya ve sektör temsilcileri, iki ülke arasında artan gerilimin turizmcileri son derece tedirgin ettiğini, bu durumun turizm sektörüne olumsuz etkilerinin kaçınılmaz olduğunu belirtiyorlar. DÜNYA'nın edindiği bilgiye göre, son birkaç günde rezervasyon iptalleri olmadı, ancak yeni talep kesildi. Türkiye'nin turizm gelirleri içinde, olağan dönemler baz alındığında, yıllık olarak Rus turistlerin yaklaşık 5 milyar dolarlık, Ukraynalı turistlerin de yaklaşık 2 milyar dolarlık payı bulunuyor. Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin'in Ukrayna'nın doğusundaki Rusya yanlısı ayrılıkçıların sözde yönetimlerinin tanınmasına dair kararnameyi imzalamasının ardından iki ülke arasındaki gerilim ve bu karara karşı tepkiler artarken piyasalarda da enerji fiyatları başta olmak üzere söz

konusu gelişmeler fiyatlanmaya devam ediyor. Türkiye’de de enerji, inşaat, gıda gibi birçok sektörün hem Rusya hem de Ukrayna ile yüksek hacimli iş birlikleri bulunuyor.

Yeni rezervasyonlar kesildi

Geçen yıl Türkiye’ye en çok ziyaretçi gönderen ülke sıralamasında bir önceki yıla göre yüzde 120,52 artış ile Rusya Federasyonu birinci, Ukrayna yüzde 106,49 artış ile üçüncü sırada yer aldı. Türkiye’ye gelen Rus turist sayısı 2019’da 7 milyon iken, pandemi etkisindeki 2020’de 2,1 milyon, 2021’de ise 4,7 milyon oldu. Türkiye’de Ukrayna’dan 2019’da 1,5 milyonun üzerinde turist ağırlanırken, 2020’de bu rakam 997 bini, 2021’deyse 2 milyonu aştı. Yılın başında en yoğun rezervasyon akışı Ukrayna ve Rusya pazarında yaşanıyordu. Rus Tur Operatörleri Birliği (ATOR) da ocakta Rus turistlerin yüzde 70’inin erken rezervasyonlarda Türkiye’yi tercih ettiğini açıklamıştı. Ancak Ukrayna ve Rusya arasında artan gerilim, durumu tersine çevirme riski doğurdu.

Rusya ve Ukrayna’nın turizmin ana kaynak pazarlarından olduğunu vurgulayan Turizm Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) Başkanı Firuz Bağlıkaya, artan gerilimin turizmcileri son derece tedirgin ettiğini, turizm sektörüne olumsuz etkilerinin kaçınılmaz olduğunu ifade etti. Güney Ege Turistik Otelciler ve İşletmeciler Birliği (GETOB) Başkanı ve Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) Başkan Yardımcısı Bülent Bülbüloğlu, 10 gündür Ukrayna’dan rezervasyonların durduğunu, son iki gündür de Rusya’nın rezervasyonlarının kesildiğini belirtti.

İki ülke arasındaki gerginliğin uzun sürmesi ve hava trafiğinin kapanması durumunda turizm sektörünün darbe alacağını belirten Bülbüloğlu, “Bu yıl Rus turist sayısında geçen yılın üzerine çıkma hedefimiz vardı. Ukrayna tarafında her halükârda 1 milyonluk bir turist kaybımız olacak, ekonomik olarak da zayıflar. Ancak kötü senaryoda bu iki ülkeden 4-5 milyon turist kaybımız olabilir. Bu da 5 milyar dolarlık gelir kaybı yaratır. Çünkü, bu iki ülkedeki kayıplar turizmde dengeleri de bozar. Diğer pazarlarda da fiyatlarımızı düşürmek zorunda kalırız. Savaş ortamında arz-talep dengesi bozulduğunda iyi bir sezon geçirmek mümkün olmaz. Bu yıla da umutla başlamıştık ama 5 yıldır toparlanamayan turizm sektörü zor durumda kalır” değerlendirmesini yaptı. Rus ve Ukraynalı turistlerin, ağırlıklı olarak Alanya, Belek ve Kemer’i tercih ettiğini söyleyen TÜRSAB Akdeniz Bölge Temsil Kurulu Başkanı Ferit Turgut, “Rusya rezervasyonları dün sabahtan itibaren tamamen kesildi. Ancak iptaller henüz yok. Yaşanacak olumlu gelişmelerde yeniden turist hareketi sağlanabilir. Rus ve Ukraynalı turistlerin olmayacağı bir Antalya’da pandeminin üzerine daha da zor durumda kalabiliriz. Diğer ülkeler bölgeye yetmez” diye konuştu.

Geçen yıl toplam 30,3 milyon turistten 24,4 milyar dolar turizm geliri elde eden Türkiye, bu yıl ise ziyaretçi sayısını 45 milyona, turizm gelirini ise 35 milyar dolara çıkarmayı hedefliyor.

Kriz gölgesinde sezona hazırlık

Turizm sektörü, Rusya-Ukrayna krizinin gölgesinde dijitalleşme, yapay zeka ve gastronomiyi tartıştı. Sözen Organizasyon tarafından bu yıl Antalya'da ikincisi düzenlenen Uluslararası Turizm Gastronomisi Yatırımları ve Ağırlama Zirvesi'ne (FSUMMIT) Türkiye Otelciler Federasyonu (TÜROFED) Başkanı Sururi Çorabatır, Akdeniz Otelciler ve İşletmeciler Birliği (AKTOB) Başkanı Erkan Yağcı ve sektör temsilcileri katıldı. Çorabatır, 2022 yılı sezonundan umutlu olduklarını, geçen yıla göre erken rezervasyon satışlarında 2019 rakamlarına çok yaklaşıldığını kaydetti. Çorabatır, "Bu bizi umutlandırıyor. Fakat Rusya-Ukrayna arasındaki gerginlik devam ediyor. Umarım kısa sürede barışçıl bir şekilde biter. Tedbirler konusunda Kültür ve Turizm Bakanlığı ile birlikte çalışıyoruz" dedi.

Rusya'da üstlenilen projelerin yıllara göre dağılımı

Yıllar	Toplam Proje Sayısı	Toplam Proje Bedeli (USD)
2019	58	5.839.612.074
2020	54	4.584.840.143
2021	30	11.189.226.341
2022	-	-
1972/ Ocak 2022	2.112	95.186.993.364

Ukrayna'da üstlenilen projelerin yıllara göre dağılımı

Yıllar	Toplam Proje Sayısı	Toplam Proje Bedeli (USD)
2019	7	407.658.403
2020	10	720.694.497
2021	34	1.598.301.371
Ocak 2022	---	---
1972 - Ocak 2022	228	8.638.311.927

S&P: Türkiye ekonomisine yönelik baskı arttı

Rusya ve Ukrayna kaynaklı gelişmelerin Türkiye ekonomisine olası etkileri DÜNYA'ya değerlendiren S&P EMEA Bölgesi Ülke Notları Direktörü Maxim Rybnikov, gerginliğin Türkiye açısından yukarı yönlü risklere işaret ettiğini söyledi. S&P Gelişmekte Olan Ülkeler Başekonomisti Tatiana Lysenko da emtia piyasalarındaki son gelişmelerle Türkiye'de enflasyonun daha da yükselebileceği uyarısında bulundu.



Elif KARACA

S&P EMEA Bölgesi Ülke Notları Direktörü Maxim Rybnikov, Rusya ve Ukrayna kaynaklı gelişmelerin Türkiye açısından yukarı yönlü risklere işaret ettiğini söyledi.

Rusya'nın, iki ülke arasındaki daha önce yaşanan anlaşmazlıklarda olduğu gibi Türkiye'ye turizm akışını durdurmasının önemli bir risk olduğunu belirten Rybnikov, 2019'da Türkiye'ye gelen toplam ziyaretçilerin yüzde 16'sının Rusya'dan geldiğini hatırlattı.

Rusya'dan şu an için turizm tarafında misilleme anlamında durumu tırmandıracak bir işaret gelmediğini belirten Rybnikov, Rusya-Ukrayna gerginliğinin etkilerine bağlı olarak turistlerin satın alma gücünün azalabileceğini ve bunun da Türkiye açısından olumsuz olacağını ifade etti.

Enerji fiyatlarında görülebilecek yeni artışların Türkiye'de enflasyonun kontrolünü iyice zorlaştıracağına dikkat çeken Rybnikov, enflasyonunun 2022'de ortalama yüzde 49,5 seviyesinde gerçekleşmesini beklediklerini ve bunun S&P olarak derecelendirdikleri tüm ülkeler arasında en yüksek seviye olduğunu söyledi.

Bakan Dönmez: Birkaç günlük oynama etkilemez

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Rusya-Ukrayna krizinin Türkiye'ye etkilerine yönelik doğalgazda bir problem beklemediğini söyledi. Dönmez, krizin enerji fiyatlarına yansımaya yönelik olarak ise tüm ülkelerde olduğu gibi Türkiye'ye de yansımalarının olabileceğini ancak birkaç günlük oynamaların etkilemeyeceğini söyledi.



ENERJİ Ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Rusya-Ukrayna krizi nedeniyle oluşan endişeler hakkında açıklamalarda bulundu. Bakan Dönmez, dün Hürriyet Ankara bürosunu yaptığı ziyarette başta Rus-Ukrayna krizi olmak üzere merak edilen soruları yanıtladı. Dönmez, Avrupa'nın Doğalgaz ihtiyacının yüzde 40'ının Rusya'dan karşıladığını belirterek, Norveç'de bir üretim olduğunu ancak son yıllarda azalmaya başladığını kaydetti. LNG getirebildiğini ama Rusya'nın ana tedarikçi konumunda olduğunu anlatan Dönmez, Türkiye'nin kaynak ülkelere yakınlığının Avrupa'ya göre avantaj olduğunu ifade etti. Türkiye'ye doğrudan bir gaz akışı olduğunu vurgulayan Dönmez, ilk boru hattının Ukrayna, Romanya, Bulgaristan üzerinden geldiğini, Ukrayna-Rusya arasında sorun yaşandığı dönemlerde gaz akışında düzensizlikler yaşandığını hatırlattı. Son iki yıldır Türkakım üzerinden gazın Karadeniz'in altından doğrudan geldiğini dile getiren Dönmez, tedarik güvenliği açısından bu yolun son derece güvenli ve kısa olduğunu kaydetti.

ANLAŞMALAR VAR

Rusya'nın gaz vermemesine yönelik bir problem bekleyip beklemediğine yönelik olarak Dönmez, "Beklemiyoruz. Ortada bir de ticari anlaşmalarımız var. Bu anlaşmalarda gaz alım satım anlaşmalarında karşılıklı tarafların birtakım yükümlülükleri var. O gazın günlük, aylık, yıllık bazda ne kadar göndereceği belli. Benim onlara yapmam gereken ödeme gibi başka yükümlülüklerim var. Geçmişte de örneğin uçak hadisesi yaşandı. O zaman da Gazprom kontrattaki taahhütlerine uydu. Yani sıkıntılı dönem yaşamamıza rağmen. Şu anda böyle bir durum söz konusu değil" diye konuştu.

ÇOK TAZE BİR KONU

Krizin enerji maliyetlerini artırıp artırmayacağına yönelik soruya Dönmez, doğalgazın uluslararası piyasalarda belirlendiğini, böyle bir fiyat artışının tüm ülkeler gibi Türkiye'yi de etkileyeceğini söyledi. Özellikle LNG fiyatlarının uluslararası piyasada belirlendiğine dikkat çeken Dönmez, olumsuz etkilerin LNG piyasasında etkisini göstereceğini, Türkiye'nin zaten boru hatlarında kontratlarının olduğunu hatırlattı. Uluslararası piyasalarda bu krizden dolayı doğalgaz ve petrol fiyatlarının artabileceğini, bunun ilk öncü sinyallerinin de görüldüğünü dile getiren Dönmez, "Biraz daha izlemek gerekiyor. Doğal olarak biz de uluslararası piyasada belirlenen fiyatlara göre gaz aldığımız için, özellikle LNG, biz de bundan olumsuz etkileniriz ancak ne kadar etkileniriz... Fiyatlar ne olacak? Bunu zaman gösterecek, biz zaten doğalgazda ciddi bir sübvansiyon yapıyoruz devlet olarak, geçtiğimiz yıl 80 milyar lira yapıldı.

Sübvansiyon yine belki bu mertebelerde devam edecek, bugünden bir şey söylemek zor. Ama bu yükselen fiyatlar tüm dünyayı etkiler" dedi. Gerekirse vatandaşa ek destek sağlanıp sağlanmayacağına yönelik ise Dönmez, "Bunu zaman gösterir. Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın bu konuda ayırdığı bir bütçe var. Sübvansiyonlar onun üzerinden yürüyor. O limitler içinde kaldığı sürece yansımaya demektir ama o limitlerin üstüne çıkarsa tabii o zaman bir yansıma söz konusu olabilir. Bugün için erken. Fiyatlar çünkü çok yükselmedi bir yükseldi, düştü daha çok taze sıcak bir konu. Birkaç günlük oynaklıklar bizi etkilemez kalıcı bir oynaklık yüksek seviyede kalıcı olursa o zaman etkiler" diye konuştu.

Küresel borç zirve yaptı

Küresel borçlar, Çin'in borçlarındaki 'keskin' artış nedeniyle geçen yıl 303 trilyon dolarla tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaştı.



Uluslararası Finans Enstitüsü (IIF) "Küresel Borç Monitörü" raporuna göre, küresel borç tutarı, geçen yılın sonu itibarıyla 2020'ye kıyasla 10 trilyon doların üzerinde artarak 303 trilyon dolara çıktı.

Küresel borç tutarı, 2020'de COVID-19 salgınının etkisiyle 33 trilyon dolarlık artış göstererek 292,6 trilyon dolar olarak kaydedilmişti.

Küresel borçlarda geçen yıl yaşanan artışla özellikle Çin başta olmak üzere gelişmekte olan piyasaların borçlarındaki artış etkili oldu. Sektör bazında ise en büyük artış, kamu ve finansal olmayan şirketlere ait borçlarda görüldü.

Küresel borcun GSYH'ye oranında düşüş

Ekonomik toparlanma ve daha yüksek enflasyon, borç seviyelerinin istikrar kazanmasına yardımcı olurken, küresel borcun ülkelerin toplam GSYH'sine oranı geçen yıl yüzde 351'e geriledi.

Küresel borcun ülkelerin GSYH'sine oranı 2020'de yüzde 360'ın üzerine çıkarak tüm zamanların en yüksek seviyesini kaydetmişti.

Bu dönemde yaşanan düşüşe rağmen küresel borcun GSYH'sine oranı COVID-19 salgını öncesi dönemin 28 puan üzerinde seyretti.

Borcun dağılımına bakıldığında, hanehalkına ait borçlar 2021 sonu itibarıyla 56,9 trilyon dolar, finansal olmayan şirketlere ait borçlar 88,8 trilyon dolar, kamuya ait

borçlar 88,1 trilyon dolar ve banka gibi finansal şirketlere ait borçlar 69,8 trilyon dolar oldu.

Toplam GSYH'ye oranları dikkate alındığında, geçen yıl hanehalkına ait borçlar yüzde 66,4'ten yüzde 64,8'e ve finansal olmayan şirketlere ait borçlar yüzde 101,6'dan yüzde 98,4'e geriledi. Aynı dönemde kamuya ait borçlar yüzde 106,6'dan yüzde 104,7'ye ve finansal şirketlere ait borçlar da yüzde 85,8'den yüzde 83'e indi.

Çin'in borcu 60 trilyon dolara yükseldi

Gelişmiş ekonomilerin toplam borcu 2021'de 207,8 trilyon dolar olurken, Hindistan, Çin, Güney Afrika, Brezilya ve Türkiye gibi gelişmekte olan ekonomilerin toplam borçları ise 95,7 trilyon dolar seviyesinde gerçekleşti.

Bu dönemde Çin'in borcunda keskin bir artış yaşanırken, ülkenin borcu geçen yıl 7 trilyon dolar artışla 60 trilyon dolara yükseldi.

Türkiye'de ise borçların GSYH'ye oranları dikkate alındığında, geçen yılın son çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine kıyasla hanehalkına ait borçlar, 1,8 puan azalışla yüzde 16,2'ye gerilerken, finansal olmayan şirketlere ait borçlar 1,3 puan artarak yüzde 73'e ve kamuya ait borçlar 1,1 puan artışla yüzde 43,4'e çıktı. Türkiye'de banka gibi finansal şirketlere ait borçlar ise bu dönemde 6 puan artarak yüzde 34'e yükseldi.

Kur korumalı hesap 31 Aralık 2022'de bitiyor

Kur korumalı mevduatla ilgili bugün yayımlanan yeni Cumhurbaşkanlığı Kararı'na göre hesaplar 31 Aralık 2022'ye kadar açılabilir.



Hüseyin GÖKÇE

Geçen yıl Aralık ayından bu yana uygulanan ve TL cinsi tasarrufların döviz karşısındaki değer kaybının karşılanmasını öngören Kur Korumalı Mevduat sistemine ilişkin çerçeve bir Cumhurbaşkanlığı Kararı yayınlandı.

Karara göre KKH TL cinsinden açılacak, 90 günden kısa, 370 günden uzun olmayacak ve 21 Aralık 2021 ile 31 Aralık 2022'ye kadar açılan hesaplar bu destekten yararlanabilecek.

Faiz ve kâr payı oranları

Mevduata uygulanacak asgari faiz oranı politika faizinden düşük olamayacak. Ancak Merkez Bankası, yine politika faizinden düşük olmamak üzere yeni asgari faiz oranı belirleyebilecek. Azami faiz oranı ise asgari faiz oranının en az 300 baz puan üzerinde olacak.

Vade sonunda ödeme

Vade sonunda kurun vade başı kurundan düşük olması durumunda Merkez Bankası tarafından kur farkı ödemesi yapılmayacak. Vade sonu kur farkının ödenecek faiz ve kar payından da yüksek olması halinde aradık fark Merkez Bankası'na bildirilecek. Merkez Bankası bu tutarı hesap sahibine ödemek üzere ilgili bankaya aktaracak.

Vade sonundaki kurun vade başı kurundan düşük olması durumunda Merkez Bankası tarafından kur farkı ödemesi yapılmayacak.

Vade sonunda kur farkının, ödenecek faiz veya kar payından yüksek olması halinde, kur farkı üzerinden hesaplanan tutar faiz/kar payından düşülerek Merkez Bankası tarafından destek hesabına aktarılacak. Bu tutarın eşit veya düşük olması halinde ise ödeme yapılmayacak.

Hesabın erken kapatılması halinde ne olacak?

Hesabın kapatıldığı tarihteki kurun, vade başı kurundan yüksek olması durumunda kur farkına ilişkin ödeme yapılmayacak.

Kur fiyatı düşmüşse hesabın vadeden önce kapatıldığı tarihteki kur üzerinden hesap güncellenecek. Oluşan fark banka tarafından destek hesabına aktarılacak. Aynı gün yapılmayan aktarıma Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanuna göre gecikme zammı uygulanacak.

Merkez Bankası destek hesabına da nema ödeyecek

Karar kapsamında yapılacak desteklere ilişkin nakit tutarlar Merkez Bankası'nda açılacak ayrı bir destek hesabına aktarılacak. Merkez Bankası bu destek hesabına de politika faizinden az olmamak üzere nema ödeyecek.

Teşvikli yenilenebilir enerji yatırımlarında yeni dönem

Yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik teşvik belgesi kapsamında yapılan yatırımlarda destekleme unsurları yeniden belirlenirken lisanssız yatırımlarda jeneratör ve türbin ithalatı teşvik dışı kaldı.



Hüseyin GÖKÇE

ANKARA- Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Kararın Uygulanmasına İlişkin Tebliğ'in, yenilenebilir enerji kaynaklarına yönelik teşvik belgesi kapsamında yapılan yatırımlarda destekleme unsurlarını yeniden belirledi.

Buna göre lisanssız faaliyet kapsamında ve bağlantı anlaşmasındaki sözleşme gücü ile sınırlı olmak kaydıyla rüzgâr enerjisine dayalı elektrik üretimi yatırımları kapsamında yurt dışından temin edilecek kanat, jeneratör ve türbinler, teşvik imkanlarından yararlanamayacaklar.

Tebliğde yapılan başka bir düzenleme ile yurt dışından temin edilecek güneş panellerinin değerlendirmeye alınmayacağına ilişkin fıkrada değişiklik yapıldı. Güneş panelleri yanı sıra güneş paneli taşıyıcı konstrüksiyon sistemleri de yine değerlendirmeye alınmayacak.

Enflasyon şubatta yüzde 5 dolayına inecek



Alaattin AKTAŞ

24 Şubat 2022 Perşembe

✓ **Aylık TÜFE artışı aralık ve ocakta çift haneye tırmandıktan sonra şubatta yeniden tek haneye iniyor.**

✓ **Şubat enflasyonuna ilişkin tahminimiz yüzde 5 dolayı. Bu oranda en fazla artı-eksi yarım puanlık oynama bekliyoruz.**

✓ **Aylık yüzde 5'lik artışta şubat sonundaki yıllık oranı yüzde 55'e dayanacak.**

Aralıktaki yüzde 13.58 ve ocaktaki yüzde 11.10'luk rekor artışlardan sonra aylık enflasyon şubatta tek haneye gerileyecek.

Şubat ayı için yapılan hesaplamalar aylık artışın yüzde 5 dolayında gerçekleşeceğini gösteriyor.

Artı-eksi bir marj tabii ki söz konusu olabilir. Şu anki duruma göre bu marjın yarım puandan fazla olmasını beklemiyorum. Yani şubat ayı artışı mevcut durumda çok büyük olasılıkla yüzde 4.5 ile yüzde 5.5 arasında gelecek.

Bu aralığın aşağı yönlü kırılması neredeyse olanaksız. Bugünden sonra petrol fiyatları birden düşmeyeceğine ve akaryakıtta yüklü indirimler yapılmayacağına, elektrikteki zam da geri alınmayacağına göre yüzde 4.5'in altında bir oran görmemiz pek mümkün olmayacak.

Ama yüzde 5.5'i aşan bir oran karşımıza çıkar mı, pekala mümkün. Ne var ki bu oran aşılsa bile bu öyle çok büyük bir sıçrama biçiminde olmayacaktır. Aylık artış olsa olsa yüzde 6'yı zorlar, o kadar.

Yukarı yönlü sapmayı tetikleyecek en büyük etken hiç kuşku yok ki Rusya-Ukrayna gerginliğinden ötürü önümüzdeki günlerde petrol fiyatlarının çok artması, bundan

ötürü de akaryakıtta yeni zamlar gelmesi. Bu yazıyı kaleme aldığım dün öğleden sonra itibarıyla akaryakıtta kesinleşmiş bir zam yoktu. Hem yapıldığı takdirde bile bu zam şubat ayının genel oranına öyle çok fazla etki etmez; çünkü şubatta yalnızca beş gün kalmış durumda.

Yani bugünden itibaren gelecek zamların şubat enflasyonuna çok fazla etkisi olmaz.

AĞIRLIKLI ETKİ GIDADAN

Temel gıda maddelerinde her ne kadar KDV yüzde 8'den yüzde 1'e indirilmiş olsa da bunun fiyatlar üstündeki etkisinin en fazla 0.71 puan olacağını bu köşede 14 Şubat'ta yazmıştım. Kaldı ki bu etki vergi indiriminin herkes tarafından tam olarak uygulanacağı varsayımına dayanıyordu.

Hem zaten şubatta gıda maddelerinde öyle yüklü bir fiyat artışı oldu ki, KDV'nin etkisi neredeyse hiç hissedilmedi.

Gıda ve alkolsüz içecekler grubunun TÜFE'deki ağırlığı yüzde 25.32 ve şubat ayında bu grupta ortalama yüzde 10 dolayında zam yaşandı. Meyve ve sebze de özellikle ayın ilk günlerinde kışın sert geçmesi yüzünden fiyatlar bir ara adeta tırmandı, daha sonra o rekor düzeye göre bir gerileme oldu. Ay ortalaması bazında hesapladığımız artış yaklaşık yüzde 10 düzeyinde.

Dolayısıyla şubat ayı enflasyonunun neredeyse yarısı gıda grubundaki zamlardan kaynaklanacak. Gıdadan gelecek etki 2.5 puan dolayında

Bu etkiden 0.71 puanlık KDV indiriminin olumlu katkısı düşüldüğünde gıdanın şubat ayı TÜFE artışına etkisi yine de yaklaşık 2 puan olacak.

0.71 puanlık etkiyi gıda grubunun tümüne uygulamak doğru olmaz, çünkü ekmek başta olmak üzere bazı gıda maddelerinde KDV zaten yüzde 1 düzeyindeydi.

OTOMOBİLİN ETKİSİ YOK GİBİ

TÜFE'de en büyük ağırlığa sahip otomobilde şubat ayı endeksine hemen hemen tümüyle 2021 modeller girdi. Otomobilde ayın 20'sine kadar derlenen fiyatlar dikkate alınıyor. Bu tarihe kadar olan dönemde de ağırlıkla 2021 modeller satıldı.

Piyasanın zaten çok daralmış olması yüzünden firmalar otomobile pek zam yapamadı. Şubatta 2021 model otomobillere hiç zam yapmayan firmalar olduğu gibi yüzde 10'u bulan zamlar da görüldü.

Biz ortalama zam oranını yüzde 5 olarak alıp hesaplama yaptık. Buna göre TÜFE'de yüzde 5.47 ağırlıkla ilk sırada bulunan benzinli otomobilden şubat ayı artışına gelecek etki 0.27 puan. Ağırlığı yüzde 1.80'e gerileyen dizel otomobildeki zamdan yansıma ise yalnızca 0.09 puan

AKARYAKITIN ETKİSİ 0.52 PUAN

Akaryakıtta dün itibarıyla geçerli olan fiyatların ay sonuna kadar sabit kalacağı varsayımına dayanan hesaplama göre şöyle bir etki söz konusu:

- Benzine gelen ortalama zam yüzde 10 düzeyinde. Bu zamma göre TÜFE'ye etki 0.15 puan. - Motorindeki zam oranı yüzde 10.5. Buna göre motorinden TÜFE'ye gelecek etki 0.21 puan.

- LPG'ye bu ay yüzde 11.8 zam yapıldı. Bu orandan TÜFE'ye yansıma 0.16 puan.

Akaryakıtta bundan sonra gelebilecek zamlar kuşkusuz bu etkiyi artıracak. Ama daha önce de belirttiğimiz gibi ayın artık son beş gününe girilmiş olmasından dolayı bu etki daha çok mart ayı endeksine yansıyacak.

BEYAZ VE KAHVERENGİ EŞYA ZAMLARI

Üretici fiyatlarında uzun süredir çok yüksek seyreden artıştan tüketiciye yansıma şubat ayında iyice belirginleşti. Beyaz eşya ve kahverengi eşyada kayda değer fiyat artışları görüldü.

TÜFE'deki ağırlığı yüzde 8.90 olan ev eşyası grubunda özellikle bu iki kalemden yer alan mallardaki zamlardan kaynaklanan yüzde 10'a yakın bir fiyat artışı hesaplanıyor. Bu da TÜFE'ye yüzde 0.89'luk bir yansıma demek.

İLAÇTAKİ YANSIMA SINIRLI

İlaç fiyatlarına 19 Şubat'tan geçerli olmak üzere yüzde 37.5 zam yapıldı. Dolayısıyla bu zam şubat ayı TÜFE artışına yaklaşık üçte bir oranında yansıdı.

İlacın TÜFE'deki payı yalnızca yüzde 0.67 düzeyinde. Dolayısıyla zam oranı yüksek olmakla birlikte ağırlığın düşük olmasından ve zam oranının da ancak üçte birinin şubat enflasyonuna etki etmesinden dolayı şubat ayına yansıma 0.08 puan düzeyinde kalacak.

LOKANTALARDA ZAM DEVAM EDİYOR

Elektrik ve doğalgazın en büyük girdi haline gelmesi hizmetler sektöründeki zamları tetikliyor, bundan lokantalar da çok büyük ölçüde etkileniyor.

Lokantaların TÜFE'deki ağırlığı yüzde 6.35 düzeyinde. Şubat ayındaki ortalama zam oranı yüzde 15 dolayında. Bu da, lokantalarda yenilen yemeklerin ve alınan hizmetin fiyatından TÜFE'ye 1 puana yakın bir etki geleceğini gösteriyor.

ELEKTRİKTE UCUZLAMA GÖRÜLECEK

Elektrikte "indirimli tarife" diye lanse edilmeye çalışılan aylık 150 kilowatsaate kadar olan tüketim dilimi şubat ayında 210 kilowatsaate çıkarıldı. Bu değişiklikten dolayı şubat ayı endeksine elektrik negatif yönde etki edecek.

24.02.2022

Ancak elektrikten kaynaklanacak etki 0.1 puan gibi önemsiz bir düzeyde kalacak.

Elektriğin etkisi önemsiz ama bunu özellikle belirtmek istedim. TÜİK şubat oranlarını açıkladığında detaya bakanlar “**Elektrik ucuzladı mı ki**” diye şaşırmasın. Ortada ilk dilimin yükseltilmesinden kaynaklanan bir değişim var, hepsi o.

YILLIK TÜFE ARTIŞI YÜZDE 54-55 OLACAK

Yıllık TÜFE artışını şubat sonunda kesinlikle yüzde 50'nin üstünde göreceğiz.

Şubat ayındaki yüzde 5'lik artışta yıllık oran yüzde 54.7'ye ulaşacak.

Aylık yüzde 4.5'lik artışta yıllık oran yüzde 54 düzeyinde oluşacak.

Şubat ayı artışının en iyi ihtimalle yüzde 4'te kalması halinde bile yıllık oran yüzde 53.2 olacak.

Yani yüzde 50'den kaçış yok!

TÜFE'nin geçen yıl şubatta yüzde 0.91 arttığını, 2021'in şubatı itibarıyla yıllık artışın da yalnızca 15.61 olduğunu hatırlatalım.

Yüzde 15.61'den yüzde 54-55'lere...

İşte bir yıllık enflasyon hasılatımız...

Putin'in 2'nci Büyük Petro olma rüyası; SSCB'yi diriltmek



Şeref OĞUZ

24 Şubat 2022 Perşembe

Rusya-Ukrayna gerginliği; “**3'ncü dünya savaşı**” lafına kadar abartıldı. Piyasalar, **en kötüsüne** hazır hale getirilirken, **küresel satranç** tüm hamleleriyle devam ediyor. Sonuçta **Atlantik'ten Pasifik'e doğru kayan dünya güç dengesi**, çatışmasız, stratejisiz, taktik ataksız olamaz.

Satranca **hayatın oyunu** derler. Her taşın kabiliyeti bellidir ve **şah mat için** sonsuz sayıda gidilecek yol vardır. Bu oyunda **ne kadar çok oyun biliyorsan ve ne kadar ileri hamleleri görebiliyorsan** kazanma şansın artar. Aslolan şahtır ve onun dışında **her şey feda edilebilir**.

SATRANÇ BAKIŞ AÇISIYLA

Ancak satranç tahtasında olan biteni **dama bilgisiyle** yorumlayamaz, hele ki zarın da devrede olduğu **tavla kültürüyle bakınca** neler döndüğünü kavrayamazsın. Tavlacı şu andaki sorunu; “**Rusya, Ukrayna'ya dalmak istiyor, ABD ve AB izliyor**” diye okuyabilir.

Fakat satrancın uzun dönem stratejileriyle yürüyen bu oyunda, **ABD'nin elinden** kayıp giden dünya liderliğinin **Çin'e mümkün olduğunca geç** varabilmesi için **Rusya'yı çevreleme** olduğu görülebilir. Zaten bizzat **Amerika**, en geç **2035'te** Çin'in kendisini geçeceğini hesaplıyor ve bunu geciktirmek istiyor.

TAVLA BAKIŞ AÇISIYLA

Petrolün varilindeki **1 dolarlık artış**, Putin'in cebine fazladan **3,4 milyar \$** koyuyor. Varildeki 30 dolarlık artışla zaten **100 milyar \$** Rusya'ya gitti bile. Doğalgazın **100 \$'dan 1000 \$'a** tırmanmasını saymıyorum bile. Putin'in jokeri **Medvedev**; “**kafamızı bozdurmayın, gaza 2000 \$ ödetiriz**” tehdidinde...

Putin'in, **ikinci Büyük Petro** olma rüyası; 30 yıl önce dağılan SSCB'yi (**Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği**) yeniden toparlamak... **NATO'nun kendi üyelerine çengel atmasını engellemek**... Bunun için **Ukrayna'dan uygun fırsat** olamaz ki... Nitekim **Kiev, Rusya'nın eski başkenti** değil miydi?

İKİ SORU İKİ CEVAP

Rusya ile Ukrayna kapışınca bize etkisi ne olur?

En az 7 milyon turistten ve gıda ticaretinden mahrum oluruz. Kabaca bize faturası; 22 milyar \$'lık kayıp. Artan bölgesel jeopolitik risklerin dolaylı faturası da cabası...

Hangi tarafı tutmalıyız?

Bu, cevaplandırması en zor soru... Aşağı tükürsen sakal, yukarı tükürsen bıyık... Hele ki taraf tutulacaksa dert sadece Ukrayna-Rusya olmaz, AB, ABD ve Orta-Doğu dengelerimiz de bozulur.

NOT

Kaostan beslenen liderler karmaşada yol alan yöneticiler

Dünya her geçen gün **küresel barıştan** uzaklaşıyor. Kimi **Büyük Savaş** öncesi (ikincisi çıkana dek birincisine Büyük Savaş deniliyordu) gelişmelere benzetiyor, kimi de abartıp **3'üncü dünya savaşı** kaygısını dillendiriyor.

Ancak şurası muhakkak ki **küresel kaos, liderlerin beslenme kaynağı** oluyor. **Biden**, gerginlik siyaseti üzerinden **gençlik aşısı** peşinde, **Putin, Büyük Petro olma** hayalinde, **Çin** ise **karşı kıyıda yanan ateşi seyredip** olası **büyük kapışmaya** hazırlanıyor.

Olan, **yöneticilere** oluyor ve bu **karmaşada** şirketini, kurumunu yönetmeye, **yol almaya** çalışıyor.



Esfender KORKMAZ

Putin'in diktatörlüğü önce Rusya'yı vurdu

24 Şubat 2022 Perşembe

Ukrayna'ya yatırımları biz yaptık derken ve bazı tarihî olayları açıklayan Putin'in atladığı veya görmek istemediği iki husus var. Ukrayna da 25 Sovyet'ten birisi idi. Putin, Rusya'yı Sovyetlerde ortak olarak değil, patron olarak görüyor. Ayrıca 6 milyon Ukraynalının başka ülkelerde çalışmasını kınarken, aynı şekilde daha fazla Rus'un çalıştığını göremiyor.

Aslında Ukrayna, Sovyet ülkesi olduğunda, bu birlikten en fazla zarar gören ülkeler arasındadır. 1932-1933 yıllarında Stalin döneminde Ukrayna kırımı (**Holodomor**) yaşanmıştır.

Stalin, tarımda kooperatif uygulaması istemeyen Ukrayna köylüsünü, tarlasına el koyarak, polisle zorlayarak, ikna etmek istemiştir. Köylü tarım üretimini durdurmuş açlık çekmiştir. Sovyetler köylüye tahıl yardımı da yapmayarak halkı hizaya getirmek istemiş ve bu nedenle 8 milyon halkın açlıktan ölmesine neden olmuştur. Oysa ki Ukrayna halkı açlıktan ölürken, Sovyetler Birliği 1932 yılında 1,7 milyon ton, 1933 yılında ise 1,84 milyon ton tahıl ihraç etmiştir.

Rusya iş birliği içinde olduğu ülkeleri hiçbir dönemde ortak görmemiş, kendisine bağımlı görmüştür. Aliyev'i Ukrayna krizinde davet etmesi ve toplantıdan sonra, çıkış kapısında beklemeden çıkması da, Putin'in ve Rusya'nın nasıl bir ruh hali içinde olduğunu gösteriyor.

Putin'in Ukrayna'dan toprak talebi İkinci Dünya Harbi öncesindeki Hitler tavrına tıpatıp uyuyor. Batı ve dünya Hitler'i önleyemedi. Ruslar ise tersine Hitler'le önceleri saldırmazlık paktı ile iş birliği yaptı. Polonya'yı bölüştü.

Putin diktatörlüğünü sürdürebilmek için, önce Rusya'ya sonra dünyaya yüksek bedel ödetecektir.

Putin'in Ukrayna'nın doğusundaki ayrılıkçı bölgeler Donetsk ve Luhansk'ın bağımsızlığını tanınması ve bu bölgeye girmesinden sonra, önceki gün Biden yaptırım kararı açıkladı.

* Rus bankaları ve finans kuruluşları, Batı'da işlem yapamayacak.

* Rus devleti Batı'dan borçlanamayacak.

* Avrupa'ya gaz hattı projesi durduruldu.

* Putin ve yakınlarına yaptırım uygulanacak .

Rusya, orta gelir tuzağında olan bir ülkedir. Petrol ve doğal gaz gelirine rağmen, son on yıldır düşük büyüme yaşıyor ve fert başına GSYH artmıyor.

RUSYA ORTA GELİR TUZAĞINDA		
YILLAR	BÜYÜME ORANI	FERT BAŞINA GSYH (DOLAR)
2012	4,0	11,554
2013	1,8	11,734
2014	0,7	11,609
2015	-2,0	11,355
2016	0,2	11,356
2017	1,8	11,550
2018	2,8	11,876
2019	2,2	12,123
2020	-2,7	11,787
2021	4,7	11,273

Rusya'da, 2021 makro göstergeler;

* İşsizlik oranı düşük; yüzde 4,3,

* Enflasyon yüzde 8,73,

* Cari açık GSYH'nın yüzde 2,4'ü oranında 41,8 milyar dolar oldu.

Rus tahvillerinin uluslararası piyasalarda iflas risk primini gösteren CDS oranı, 2021 sonunda 82,7 baz puan idi. Ukrayna meselesi ile 119,7 baz puana yükseldi. ABD yaptırım kararından sonra 268,5 baz puan oldu.

IMF, önümüzdeki beş yıl itibarıyla Rusya'da ekonominin daha da kötüye gideceğini tahmin ediyor. Rus ekonomisinin diğer birçok ülkeden daha yavaş büyüyeceğini ve Rusya'da 2025'te fert başına GSYH sıralamasında dünyada 69. sıraya gerileyeceğini ifade ediyor.

Muhakkak olan Batı yaptırımlarından, önce Rus halkı zarar görecektir. Rus ekonomisi daralacak, fert başına gelir düşecek ve Rus halkı mutlak yoksulluk yaşayacaktır.

Bugüne kadar gördük ve yaşadık ki; global ekonomide iş gören ve serbest piyasa düzeninde yer alan ülkelerde demokrasi, hukukun üstünlüğü kalkarsa, kararnameler tek kişinin imzası ile olursa, ülke kalkınması mümkün olmaz. Rusya buna bir örnektir. Çin'de de tek parti var ve fakat tek adam diktası yoktur. Dahası Çin, kendi düzenini global ekonomiye uydurmuş ve sermaye için sınırlı da olsa mülkiyet ve demokrasi kurallarına harfiyen uymaktadır.

Özet olarak; her diktatörde olduğu gibi Putin de diktatörlüğünü sürdürebilmek için dünyaya ve Rus halkına yüksek bedel ödetiyor.



İbrahim Kahveci

Eski çağa dönüş!

Önceki gün Söktaş'ın KAP'a yaptığı açıklama ile;

Fabrika binalarının çatılarına 1,9 MW kurulu güze sahip Güneş Enerjisi Santrali-GES kurulacağını; bu sayede yıllık 3.300.000 kWh elektrik üretileceğini ve yıllık tüketimin %20'sinin bu santralden karşılanacağını açıkladı.

Artan elektrik fiyatı karşısında **evlerin çatısına güneş panelleri** kurarak maliyeti azaltmak çok mantıklı. Hatta bu yöntemi tüm ev sahipleri düşünmelidir.

Durun daha bitmedi

Domates-salatalık 20-25 lira. Balkonunuz ne güne duruyor. **Balkonunuza domates yanında biraz da maydanoz** vs ektiniz mi en güzeli.

Bahçeli bir eviniz varsa durum daha farklı. Ekim alanınızı ve ekim ürünlerinizi de genişletebilirsiniz.

Diyelim ki binanızın ortak bahçesi var. **Bahçeye de derhal bir kümes** kurmayı planlayın. Malum yumurta fiyatları epey yükseldi.

Ya da deprem dairesi veya bodrum daireniz mi var. Karanlıkta kalıyorsa bodruma da mantar ekme için en ideal yerlerden birine sahipsiniz. Hemen mantar ekmeye başlayın.

Ülkemizde geldiğimiz durum buna çok yakın. Artık kendi kendine yeten bir aile ekonomisi uygulamak durumunda kalıyoruz.

Türkiye'de pazar ve üretim verimliliği gibi kavramlar rafa kalkıyor. Merkez Bankası faiz politikasının işlevini yitirilip rafa kaldırıldığı gibi...

Ne bekliyordunuz ki?

24.02.2022

Çatıda elektrik üretmek

Balkonda domates yetiştirmek

Bodrumda mantar ekmek

Eski çağın modern versiyonuna hoş geldiniz.

ELEKTRİKTEN KİM KAZANMIŞ

Elektrik fiyatlarını çok yakından takip ettiğimi bazı okuyucularım hatırlayacaktır. Henüz ortada hiçbir şey yokken KARAR Gazetesinde fiyatların patlayacağını manşetten vermiştik.

EPIAŞ piyasasında üreticilerin fiyat eşleşmesi yapılıyor. Geçen yıl Mart-Nisan aylarında 30 kuruş olan üretici fiyatları, aralık ayında 1,0 lirayı geçmişti. (Şu sıralar 1,5 lira)

Üreticide 3 kat artan elektrik fiyatlarından kim kazanç sağlamış olmalıydı? Normalde üreticiler değil mi? Ama öyle olmamış...

Halka açık elektrik firmalarının bilançolarına baktığımızda; üretici şirketlerin yerine özelleştirilmiş dağıtıcı firmaların büyük karlar elde ettiğini görüyoruz. Aras Enerji, Enerjisa bilançoları bu tabloyu bizlere gayet net gösteriyor.

Mesela, Enerjisa faaliyet karını 2,7 milyar liradan 2021 YILINDA 4,5 milyar liraya yükselterek iki katına çıkartmış.

Aras Elektrik Dağıtım ise 3,5 milyar cirodan 485 milyon faaliyet karı elde etmiş (2021 ilk 9 ay). Burada püf noktası şu: Dağıtım firmaları marketler gibi perakende işi yapıyor. Bu firmaların normal olarak ciroları yüksek ama kar marjları düşük olabilirdi. En azından üreticilere göre... Oysa her iki elektrik dağıtıcı firmanın da faaliyet karlılık oranı %13-15'ler seviyesinde.

Elektrikte parayı kimin götürdüğü sanırım birazcık anlaşılmiş oluyor.

KUR ŞOKU İFLAS GETİRİR Mİ?

Israrla uyarıyorum.

En büyük tehlikeye dikkat çekiyorum.

Ülkemizin bir anda iflas durumu ile karşı karşıya kalmaması için yazıp-duruyorum. (Ülkeler hele de yerli para borçlarında iflas etmezler; karşılığı olmayan giderler için çok çok para basarlar ve enflasyon patlar. Ama bu da bir çeşit iflastır)

Rusya-Ukrayna geriliminin bizde en büyük riski;

-Ne doğalgaz

-Ne petrol

-Ne buğday

-Ne turist

-Ne de domates, narenciyedir.

**Bu gerilimde en büyük riskimiz hani şu çok fazla övündüğümüz şey var ya...
İşte o...**

Kur Korumalı TL Mevduatı. -KKM

Şu anda 400 milyar liraya yakın KKM mevcut. Yaklaşık kur garantileri 13,0 lira civarında. (Bunlar tahmini rakamlar; bu konuda hiçbir veri açıklanmıyor)

Dolarda 13,90-14,00 lirada baraj kurduk. Herkesin bildiği şey şu ki, Merkez Bankası tıpkı 128 milyar dolarda olduğu gibi arka kapı yöntemini kullanıyor. Arka kapı yöntemi ile döviz satarak dövizin durmadığını öğrenmemiş miydik?

Kurlar barajı yıkar ve yeniden patlarsa bu sefer çok büyük bir bütçe açığı riskimiz olacak.

Sahi kur artışı karşılığındaki TL'yi nereden bulacağız? Umudumuz matbaalar mı?



24 Şubat 2022, Perşembe

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Amaç barış olmalı

Rusya'nın iki Ukrayna bölgesini kendi sınırları içine alma kararı olmuş bitmiştir.

Bundan sonra artık diplomatik tepkiler, NATO kanadının yaptırım listeleri ve **Putin**'in bütün bunları hafife alan konuşmaları gelecektir.

Türkiye, Cumhurbaşkanı **Erdoğan** vasıtasıyla tutumunu açıkladı ve Ukrayna'yı desteklediğini söyledi.

Hemen ertesi gün Rus Dışişleri Bakanlığı, "**Türkiye'nin Ukrayna'yı tutması Türk-Rus ilişkilerine zarar vermez**" dedi.

MÜTTEFİKLERE GÜVENİMİZ YOK

Altı çizilmesi gereken bazı noktalar var.

Mesela, madem müttefiklerimiz Amerika ve İngiltere böyle bir toprağın başka bir devletin toprağı olmasına razı değiller, neden Kıbrıslı Rumların bağımsızlık kararını kabul ettiler ve onları Avrupa Birliği'ne aldılar?

Ayrıca bir türlü çözemediğimiz başka sorun da şu: Rusya'ya karşı yanlarında yer almamızı istiyorlar ama PKK, FETÖ dahil Türkiye'ye karşı kim varsa destek veriyorlar.

Ayrıca Halkbank'a yaptıkları da, Kıbrıs konusunda Türkiye'ye ambargo uygulamaları da hâlâ hafızalarda.

Darbe mevzularına girmiyorum bile.

NATO'NUN ÖMRÜ DOLDU MU?

Bu arada şunu da unutmayalım: "**Tek millet iki devlet**" diye bildiğimiz Azerbaycan bile dün **Putin**'le anlaşmaya vardı.

24.02.2022

Yani durumlar çok karışık.

Bu NATO denilen şey, Sovyetler Birliği'ne karşı Varşova Paktı'nı yıkmak için kurulmuştu.

Şimdi ne Sovyetler Birliği var ne de Varşova Paktı.

Sonuç olarak, NATO'yu şimdi Doğu Avrupa'da Rusya'ya karşı kışkırtıcı bir unsur gibi kullanmak çok yanlış. Zaten bir işe de yaramıyor.

Sanırım Cumhurbaşkanı **Erdoğan**, yaşanan bu NATO karmaşası ertesinde **Putin**'le yeniden diyaloga girer.